

Тетяна Сидоренко, кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри документознавства та інформаційної діяльності
Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій

МЕТОДИЧНИЙ ОРГАНАЙЗЕР ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ АСПЕКТІВ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ДІЛОВОДСТВА

Розкрито теоретичні аспекти формування комунікативної культури фахівців сфери діловодства, сформовано методичний органайзер з комплексу методів – наукового дослідження, організації освітнього процесу професійної підготовки, системної синергії освітньо-науково-пізнавальної діяльності забезпечення компетентності комунікативної культури між надавачем і здобувачем освітніх послуг – методів навчання та наукового пізнання. Представлено й схарактеризовано процедури методичного органайзера історико-культурологічного, контент- та портфельного аналізування ефективності інституційного кейсу, сплановано календарно-тематичну організацію впровадження методичного апарату обслуговування етапів педагогічного дослідження.

Ключові слова: комунікативна культура; фахівці сфери діловодства; інформаційна, бібліотечна та архівна справа; методичний органайзер; методи дослідження; методи організації; методи навчання.

Лім. 9.

Tetiana Sydorenko, Ph.D. (Philology), Associate Professor,
Head of the Documentation and Information Activity Department,
State University of Information and Communication Technology

METHODOLOGICAL ORGANIZER OF PEDAGOGICAL RESEARCH OF THEORETICAL ASPECTS OF FORMING THE COMMUNICATIVE CULTURE OF BUSINESS SPECIALISTS

The article substantiates and systematizes the methodical organizer of pedagogical research for the formation of a communicative culture of specialists in office management. The scientific study of the social order for training and professional development of specialists in the field of office management with competencies, the ability to communicate culture, its application in professional environments of employment and self-employment with social responsibility regarding the psychological-pedagogical, organizational-management influence of the academic sphere of education, science and innovation using public management and administration on the effectiveness of the implementation of the educational policy of institutions of higher education (from now on – higher education institutions) for the sustainable development of Ukraine. A selection of effective methods for the developed methodical organizer of pedagogical research was carried out, such as: cultural analysis to substantiate the historical-retrospective theoretical foundations of graduate education and to ensure information activities and determine the structure and content of the thesaurus of communicative culture in the academic field of education, science and innovation; content analysis to improve the conceptual and categorical apparatus of professional training and development of the communicative culture of the organization of information, library and archival affairs; portfolio analysis to reveal the academic assets of scientific schools of higher educational institutions and its institutional case for the purpose of effective implementation of the educational policy of quality and safety of life activities of socio-cultural forms of higher educational institutions for sustainable development and development of management strategies of information activities in the paradigm of "Education throughout life". It has been established that the methods of scientific knowledge and the organization of educational-scientific-cognitive activities potentially ensure the relevance of educational results, and the results of scientific research activities, as they achieve the target effect of social purpose in ensuring scientific research, organizing professional training and development of future and current specialists in the field of information, library and archival affairs, as well as self-education and self-management.

Keywords: communicative culture; specialists in office management; informative, library and archival business; methodological organizer; research methods; organization methods; teaching methods.

Постановка проблеми. Найбільш актуальною запорукою підтримки і прогресу модернізації академічної сфери освіти, науки й інноватики є інформаційна діяльність, яка активізує академічні активи наукових шкіл, їх вплив на портативність і партисипатію освітньо-професійних та освітньо-наукових програм на рівнях і ступенях циклової підготовки за професійним призначенням середовищ зайнятості та само-

зайнятості, професійного розвитку майбутніх і сьогоdnішніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Слугує уможливленню навчально-наукового пізнання як надавачів, так і споживачів освітніх, консалтингово-дорадчих, академічних, соціальних послуг і сервісів, завдяки засобам інформаційно-технологічного та науково-методичного забезпечення процесної організації інформаційних потоків / ланцюгів публічного управління й адмі-

ністрування соціокультурних форм ЗВО на методологічному базисі системного, неодивергентного, людино- та природоцентричного підходів ноосферної орієнтації ступеневої підготовки фахівців з інформаційної, бібліотечної й архівної справи, раціонально сприяє ефективності застосування академічної спадщини бібліотечної і архівної справи. Перспективним науковим напрямом дослідження визначено професійний розвиток комунікативної культури фахівців сфери діловодства у системі неперервної освіти. У зв'язку з цим виникає потреба визначення та укомплектування методичного апарату не лише дослідження визначеного методологічного напрямку наукового пізнання, а й методичного органайзера (комплексу методів організації освітнього процесу, методів навчально-пізнавальної діяльності) професійної підготовки та розвитку комунікативної культури фахівців сфери діловодства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У науковому доробку Н. Титової [1; 6; 9], присвяченому теоретичним і методичним засадам психолого-педагогічної підготовки фахівців, застосовано: теоретичні методи для – концептуалізації та моделювання психолого-педагогічної складової системи професійної освіти (хронологічний, ретроспективний, порівняльний та синхронний); проектування організації освітнього процесу (аксіоматизації, формалізації); емпіричні методи для встановлення семантики підготовки, організації та цільового призначення професійної освіти (обсерваційні, соціологічні, психолого-педагогічні) та діагностування динаміки рівнів сформованості компетентності для категорій зацікавлених здобувачів; загальнонаукові та конкретнонаукові методи для – формування змісту підготовки та моделювання системи, процесу організації і прогнозування тенденцій їх ефективності (узагальнення та систематизація, формально-логічне аналізування, прогнозування); експериментальної перевірки гіпотез, моделей, методичного та критеріального апаратів (психолого-педагогічний, соціальний експерименти); оцінювання релевантності результатів (індивідуального, колективного й експертного оцінювання).

Основним напрямом педагогічних напрацювань С. Толочко [7; 8] є формування науково-методичної компетентності викладачів у системі неперервної освіти, продуктивність наукового пошуку якого завдячує оптимально підбраному комплексу: теоретичних методів дослідження – системно-аксіологічного, структурно-логічного та порівняльного, аксіолого-акмеологічного аналізу світової та національної академічної спадщини практично-корисного досвіду наукових шкіл забезпечення формування науково-методичної компетентності викладачів; встановлення класифікаційних ознак їх систематизації для таксономії тезаурусу дослідження, його будови та змістового наповнення; емпіричних методів – кон-

цептуалізації післядипломної педагогічної освіти та верифікації моделі, умов за критеріальним апаратом оцінювання рівнів здобутої науково-методичної компетентності викладачів; експериментальних, прогностичних та експертних методів – встановлення ефективності розробленої системи, моделі і життєздатності варіантів ймовірних педагогічних сценаріїв професійної підготовки та розвитку викладачів; дуальних методів навчальної та науково-пізнавальної діяльності – мотиваційні, аналітичні, інтерактивні, проблемні, виховні (за походженням інформації навчально-розвивальні, за логікою наукового пізнання і рівнем опанування, нагляду й контролю, в тому числі самооцінювання, а також діагностичні й коригувальні бінарного впливу). Ефективність методичного апарату підтверджено релевантністю результатів сформованості науково-методичної компетентності у трицикловій системі підготовки викладачів.

Теоретико-практичні засади забезпечення інформаційно-освітнього середовища професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності досліджувала В. Любарець [2; 3] з розлогим застосуванням методів аналізу, компаративного, полікритеріального вимірювання та визначення альтернативних варіантів прийняття організаційно-управлінських процедур для оптимізації структури, логіки і семантики неперервної освіти; проблемного й сценарного методів вивчення проблемних, складних і критичних станів кон'юнктури ринків праці майбутньої зайнятості менеджерів; теоретичних та емпіричних методів для обґрунтування методики організації освітнього процесу, його моделювання та проектування систем професійної підготовки в умовах розробленого інформаційно-освітнього середовища; методи педагогічного моніторингу й експертного оцінювання моделі системи і методики організації професійної підготовки в інформаційно-освітньому середовищі; навчальних методів професійної підготовки (словесних, наочних, практичних інтерактивних, проблемних зі застосуванням ІТ-технологій).

У процесі дослідження професійної майстерності викладачів в умовах глобальної демократизації освіти І. Силадій [4; 5] застосував наукові методи теоретико-методичного обґрунтування: аксіології – тезаурусу, культурології та фундаментально-філософського історико-ретроспективного аналізу набуття та розвитку інституційного потенціалу ЗВО для забезпечення професійної майстерності педагогічної еліти; квалітології – методологічного забезпечення формування професійної майстерності викладачів для гарантії працевлаштування завдяки відповідності рівням сформованості майстерності, модернізації стану і перспектив системи професійної підготовки й інформатизації освітньо-наукового процесу; компаративістики правового та технічного регулювання процедур акредитації та ліцензування навчальних і наукових програм, сертифікації дослід-

ницьких і структурних підрозділів і видів системної діяльності ЗВО, в тому числі встановлення функціоналу освітньо-наукових систем в умовах глобалізації демократичної освіти; евристичні методи (схеми знань, мозкового штурму, систематизації нотаток, коригування цілей, словесних аналогій) для експертного оцінювання, Tіmag – для перформатування взірцевих рішень з описом асоціацій та абрисів подібностей у матрицях удосконалення для врегулювання проблемних питань, ситуацій, станів для структурування спільних рис і встановлення оптимальних рішень; педагогічний експеримент для експериментальної верифікації релевантності системи забезпечення профмайстерності викладачів в умовах глобалізації демократичної освіти. До методів організації професійної підготовки науковець включив адміністративні, правові, психолого-педагогічні, соціальні, інформаційні та методи за видами академічного призначення видів системної діяльності ЗВО.

Мета статті – обґрунтувати, визначити й укомплектувати методичний організатор педагогічного дослідження теоретичних аспектів для формування комунікативної культури фахівців сфери діловодства. Завдання – актуалізувати педагогічну проблему необхідності синхронізації складових методичного організатору педагогічного дослідження теоретичних аспектів для формування комунікативної культури фахівців сфери діловодства; здійснити портфельний аналіз останніх досліджень і публікацій академічних шкіл УДУ імені Михайла Драгоманова для встановлення потенційної ефективності інституційного кейсу; узгодити календарно-тематичне планування та обґрунтування методичного апарату обслуговування етапів педагогічного дослідження; реалізувати добір і ранжування складових методичного організатору педагогічного дослідження теоретичних аспектів для формування комунікативної культури фахівців сфери діловодства (педагогічний вплив – методи наукового дослідження, організації освітнього процесу професійної підготовки, система взаємодія для формування комунікативної культури між надавачем і здобувачем освітніх послуг – методів навчання та наукового пізнання).

Виклад основного матеріалу. Поняття “аналіз” (з грец. – деформування, розкомпозиція, розкладання) – нативний або імовірний поділ цілісної єдності на складові компоненти. У закладених у понятті сенсах – концентрованому, вважають, що це усукупнення способів мислення, уявне декомпонування сукупності на структурні члени, складові, що компонують уявлення щодо архітектури будови й оструктурення об’єкта (процесу, явища), який досліджується. Часто під процесом аналізування передбачають дослідження у складових процедурах пізнання:

– розчленування та диференціювання змістового наповнення явища, процесу як об’єкта вивчення (ем-

пірично шляхом спостереження або класифікації компонентів об’єкта з теоретичним обґрунтуванням); з’ясування доведеності, що складові компоненти, стани та ситуації, їх взаємодії є найелементарнішими одиницями нагляду, які треба сприймати як неподільні; встановлення специфіки, характерних семантичних рис, які обумовлюють мотивацію та поведінку об’єктів, виокремлення й обґрунтування їх у дослідженні; встановлення визначальних відмінностей для ранжування та таксономії;

– аргументація обґрунтованості поділу та диференціації процесів і явищ (об’єкта) на часткові компоненти, за умови врахування на якому рівні та з яким ступенем одиниць елементарності виокремлених часткових здійснено поділ;

– виокремлення семантичних часткових й їх дослідження.

Задля обґрунтування історичної ретроспективи теоретико-методичних аспектів ступеневої (трициклової) освіти та професійного розвитку зі забезпечення системної інформатизації формування комунікативної культури фахівців сфери діловодства як здобувачів, так і професійно- й самозайнятих, здійснено добір видів аналізу: культурологічний для здійснення педагогічних розвідок вивчення історичного генезису та етапізації усталення комунікативної культури в академічній сфері (освіти, науки й інноватики); контент-аналізування дефінітивного апарату професійного розвитку комунікативної культури у трицикловій підготовці та професійній зайнятості фахівців галузі інформаційної діяльності, бібліотечної й архівної справи; портфельний як інструмент сервісу стратегії управління інституційного кейсу правового і технічного регулювання професійної підготовки та розвитку комунікативної культури діловодів академічної сфери.

У ході визначення історичної ретроспективи теоретико-методичних засад інформаційної діяльності у неперервній освіті переважальним варто виділити методи історико-культурологічного аналізу як єдність різноманітних взаємоузгоджених прийомів дослідження явища комунікативної культури як об’єкта пізнання задля формування конкретно-наукових знань про неї.

Культурологічний метод аналізування поєднує способи дослідження (аналізу) такі як:

– діахронне аналізування об’єктів цінних фактів та феноменів світової і української культури в хронологічній етапності вивчення;

– синхронне – передбачає компаративне вивчення у певному часовому відрізку без урахування історичної ретроспективи або прогностики;

– порівняльне аналізування застосовують при вивченні декількох національних культур або видів культур і субкультур, що передбачає встановлення закономірностей перспективних тенденцій, масштаби охоплення і взаємовпливу, даючи змогу визна-

чити рівень притаманної спорідненості або природовідповідності культури;

– типологічне аналізування культурних об'єктів, явищ і процесів полягає у встановленні типологічної дотичності історико-культурних явищ на основі дедукції та індукції; вивчення знакових абрисів або систем, а також архітектури текстів, певних артефактів, передбачає семіотичне аналізування;

– психологічне – спрямовує науковця на дослідження суб'єктивних чинників культурної діяльності, діагностування персональних якостей та визначення несвідомих психічних явищ, застосовується для встановлення семантики національної культури.

Комплекс культурологічного аналізу застосовано для вивчення історичних аспектів формування понятійно-категоріального апарату комунікативної культури в академічній сфері.

Контент-аналіз у соціальних поведінкових і освітньо-педагогічних науках застосовують як кількісно-якісне оцінювання джерельної бази текстової та документальної інформації з метою прикладного тлумачення змісту та структури понятійно-категоріального апарату професійного розвитку комунікативної культури; часто його ефективність виявляється повною мірою для характеристики соціальних комунікацій та у медіа-дослідженнях. Контент-аналізування змістової частини літературних, відео-, радіо- та вебресурсів включає цикл формалізованих процедур дослідження у етапах накопичення джерельної бази матеріалів дослідження (у вигляді генеральної сукупності вибірок, які презентують соціальне явище або внутрішні особливості змістового наповнення джерела; критеріальний апарат добору матеріалів включає їхню приналежність до певного типу або жанру визначеного хронологічного періоду і, зокрема, походження від типового учасника комунікації як транслятора і перетворювача інформації), виокремлення етапів – обґрунтування і систематизація категорій текстів, документів та матеріалів (встановлення панівних тлумачень понять як засобів трактування й опису предмету дослідження, їх комплекс складає структурно-логічну і функціональну схему контент-аналізування з відповідністю визначеним нормативам, і за умови врахування специфіки моделювання предметом, його проблематики, ціннісного змісту та відображення як тексту, документа, виступу), вибір елементарних сегментів як одиниць дослідження (категорії нерозривно пов'язані з предметом вивчення, а одиниці аналізу визначають специфіку об'єкта дослідження); кодування та квантифікація текстів, документів, матеріалів (кодувальник діагностує значення категорій або встановлює їх вербально чи візуально визначені ознаки у текстах ключові слова або знаки, резюмуючи судження у аудіо-візуальних джерелах (сюжети, новини, реклама); встановлення позитивних, негативних та нейтральних оцінок впливу джерела у

просторі і часі, а також ступеня уваги комунікаторів до певної категорії джерела; квантифікація передбачає кількісні обрахунки призначення комунікаційного впливу авторів на соціальні групи або аудиторію, що в результаті демонструє взаємозалежності основних одиниць аналізу); верифікація валідності інформаційних даних дослідження (нерідко у пілотних проєктах шляхом повторної процедури вивчення критично переосмислюють і порівнюють результати з реальним інформаційним полем, визначеним відповідно до інших методичних підходів); узагальнення, систематизація й інтерпретація релевантності (техніка обрахунку масивів інформації полягає у виявленні репрезентованих смислових значеннях, оскільки об'єкт пізнання враховує варіанти інтерпретації тлумачень при врахуванні емпіричних даних).

За сприяння контент-аналізу вивчають буквально вимовлений або прихований зміст будь-якого джерела (експліцитне й імпліцитне тлумачення), внутрішню будову та особливості наповнення і структури будь-якого джерела (тексту, документа, матеріалу), проблематику соціальної взаємодії та специфіку соціальних станів, про які інформується у джерелі з уможливленням співвідношення тексту та позатекстової дійсності (у тому числі при прогнозуванні пропагандистського впливу на соціальні групи); встановлюють авторство документа, в тому числі завдяки врахуванню лексем у дослідженнях достовірності та сумнівного походження джерел (особливо історичних документів або документів права власності та їх фальшування).

Перевагами контент-аналізування є дослідження: складно організованих соціальних та соціально-комунікаційних систем і проблем, а саме продуктивність і раціональність місії, слоганів і рекламної продукції, ідеологічної орієнтації мережі медіа, прогностика переважальних парадигм освіти (її демократизації, неперервності, цілеспрямованості на сталість та аксіологічний футуризм); ефективність пропаганди, комунікаційної семантики, закономірностей і тенденцій популяризації та визначенню комунікаційних маркерів поведінки учасників освітнього процесу та соціальних категорій задіяних в академічній сфері. Проте умовиводи контент-аналізування базуються лише на змістовому наповненні джерел, яке закладене у їх зміст певними групами комунікаторів, а порушення методики контент-аналізування змістово-смислових конструктів підвищує ризик недостовірних результатів.

Встановлено ефективність портфельного аналізу останніх досліджень і публікацій академічних шкіл УДУ імені Михайла Драгоманова у наукових доробках, присвячених формуванню методичного апарату досліджень у галузі педагогіки, зокрема Н. Титової, С. Толочко, В. Любарєць, І. Силадія.

Метод портфельного аналізу залучено до мето-

дичного органайзера педагогічного дослідження комунікативної культури фахівців сфери діловодства як інструмент розроблення стратегії управління ЗВО у частині укомплектування інституційного кейсу правового та технічного регулювання удосконалення ступеневої цільової підготовки і розвитку комунікативної культури діловодів академічної сфери. Портфельний аналіз слугує раціональному оцінюванню потенціалу і стану активів ЗВО і є методичним інструментом підтримки освітньої політики якості і безпеки життєдіяльності та засобом нарощення академічного потенціалу для забезпечення сталого розвитку (інституційного, академічної сфери освіти, науки й інноватики, системної діяльності – соціокультурної, інформаційної, управлінської). Оперування та кількісна і якісна обробка значних інформаційних масивів даних, їх систематизація за видами діяльності та на рівнях підготовки і розвитку комунікативної культури фахівців у ЗВО, ефективне застосування у програмах, методиках наукових досліджень та освітніх, освітньо-професійних, освітньо-наукових, просвітницьких і соціальних програмах закладів освіти сприяє задоволенню соціального замовлення і формуванню попиту на фахівців сфери діловодства.

Мета портфельного аналізування – це формування диверсифікованого кейсу організаційно-управлінських процедур документопорядження з оптимальним рівнем науково-методичного, кадрового, фінансового, інформаційно-технологічного та матеріально-технічного рівня забезпечення з мінімальним / задовільним рівнями репуаційного ризику ЗВО та усіх учасників академічної спільноти. Портфельний аналіз прямо й опосередковано забезпечує інформаційний базис цільової відповідності кон'юнктури професійних середовищ для працевлаштування фахівців сфери діловодства з відповідно сформованим рівнем компетентності комунікативної культури суспільним потребам.

Методична підсистема управління портфелем ЗВО формується для раціоналізації організаційно-управлінських рішень і укомплектувань відповідних процедур документопоряджень цільовому компоненту призначення основних видів адміністративної діяльності; включає взаємодію / взаємовплив застосування методу портфельного аналізу у:

– методології індивідуального та колективного оцінювання (у тому числі експертного за участі стейкхолдерів) академічних активів з точки зору забезпечення якості і безпеки надання освітніх і наукових послуг та соціальних й інформаційних сервісів, а саме відповідних рівнів якості організації освітнього процесу (з інформаційно-технологічним забезпеченням) з дотриманням відповідного стану безпеки, нарощення фінансових активів, мінімізації ризиків небезпеки та збитковості інституційної діяльності ЗВО;

– методології вироблення доцільних організаційно-управлінських рішень щодо ресурсозабезпечення та диференціювання розподілу академічних активів і ресурсів за типами інституційної діяльності, на рівнях інституційного, публічного управління та адміністрування, міжінституційної взаємодії місцевого самоврядування, регіонального менеджменту соціокультурної діяльності та транскордонного співробітництва;

– методології практики раціональної організації освітнього процесу в системі ступеневої підготовки з пролонгованою зайнятістю та професійного розвитку комунікативної культури фахівців сфери діловодства, зокрема, і розлогої амплітуди здобувачів освіти та користувачів сервісів, а також нарощення прибутковості портфельних витрат з прогнозуванням можливих ризиків усіх видів безпеки;

– методології оцінювання результатів діяльності й ефективності адміністративних процедур документопорядження, а також поліпшення системи управління якістю в академічній сфері, вироблення шляхів усунення, передбачення та запобігання системних і несистемних невідповідностей вимогам якості й ризиків безпеки життєдіяльності за класифікаційними ознаками видів її забезпечення.

Різниця між реальним станом інституційного кейсу та еталонного портфелю, орієнтованого на сталий розвиток ЗВО (для реалізації стратегії освітньої політики якості й безпеки життєдіяльності соціокультурних форм) визначаємо як ефективну активність академічного потенціалу системної (у тому числі інформаційної) діяльності ЗВО. Множина потенційних комбінацій організаційно-управлінських процедур документопорядження забезпечує максимум релевантного зиску для визначеного рівня ризику безпеки та його мінімізації у сегменті пріоритету інформаційної діяльності. Портфельне аналізування застосовують для розроблення стратегій перспективних напрямів сталого розвитку ЗВО. Освітня інституція визначає, серед якої амплітуди варіабельності апробованих освітніх, освітньо-наукових та інноваційних послуг інформаційно-технологічних і консалтингово-дорадчих сервісів соціальних гарантій правового захисту для ринків професійної зайнятості та самозайнятості варто сформулювати пріоритетні стратегії, які апіорі не мають протистояти визначеним стратегічним програмам розвитку у системі ступеневої підготовки та професійного розвитку фахівців сфери діловодства чи нівелювати їх. Інституційний кейс ЗВО укомплектується зі стратегічних елементарних складових, які з точки зору освітнього підприємництва визначаємо як стратегічні одиниці бізнесу в академічній сфері освіти, науки й інноватики. Методологічні принципи портфельного аналізу інституційного кейсу ЗВО ґрунтуються на:

– визначеному диференціюванні напрямів системної діяльності сфери діловодства, орієнтованих

на професійні середовища зайнятості та самозайнятості щодо надання послуг і сервісів підготовки та професійного розвитку майбутніх і нинішніх документопорядників (фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи), а також на ринки науково-технічних, освітніх, інноваційних продуктів;

– застосуванні індикаційного підходу для використання індикаторів конкурентоздатності та конкурентоспроможності з метою встановлення привабливого впливу, який формує аксіологічну стратегію семантичних напрямів інституційної діяльності ЗВО;

– системній синергії стратегічного бачення сталого розвитку ЗВО та реальними активами інституційного кейсу (передовсім ресурсозабезпечення з приростом економічно-фінансових показників, нарощення кадрового резерву, методологічного потенціалу аксіологічного футуризму академічної сфери як системоутворювальної запоруки соціальної стабільності, якості й безпеки життєдіяльності).

Дієвість портфельного аналізу характеризується найвищим виявом у матричній організації зростання “частки соціально- та психолого-педагогічного впливу на продуктивність освітньо-науково-пізнавальної діяльності” завдяки оцінюванню класифікаційних ознак чинних і потенційних стратегій освітньої політики якості й безпеки життєдіяльності ЗВО у професійній підготовці та розвитку фахівців сфери діловодства для становлення та удосконалення майбутніх і сьогоднішніх документопорядників. Поряд з матричною організацією “зростання частки” застосовують матрицю “привабливого сприйняття та конкурентоздатності” та тривимірну матрицю “функціонального призначення освітньої, наукової, інноваційної, соціальної послуги для споживачів та користувачів / професійних середовищ, також їх інформаційно-технологічного забезпечення”.

Висновки. З метою встановлення, обґрунтування та систематизації методичного органайзера педагогічного дослідження для формування комунікативної культури фахівців сфери діловодства здійснено його укомплектування для визначення теоретичних аспектів педагогічної розвідки, а саме: сформульовано актуальність наукового дослідження соціального замовлення на підготовку і професійний розвиток фахівців сфери діловодства з компетентностями, спроможністю до комунікативної культури, її застосування у професійних середовищах зайнятості та самозайнятості зі соціальною відповідальністю щодо психолого-педагогічного, організаційно-управлінського впливу академічної сфери освіти, науки й інноватики засобами публічного управління та адміністрування на ефективність реалізації освітньої політики ЗВО для сталого розвитку України. Здійснено добір дієвих методів до методичного органайзера педагогічного дослідження теоретичних аспектів: культурологічний аналіз для обґрунтування історико-ретроспективних теоретич-

них засад ступеневої освіти зі забезпечення інформаційної діяльності та визначення структури і змісту тезаурусу комунікативної культури в академічній сфері освіти, науки й інноватики; контент-аналіз для удосконалення понятійно-категоріального апарату професійної підготовки і розвитку комунікативної культури організації інформаційної, бібліотечної й архівної справи; портфельний аналіз для розкриття академічних активів наукових шкіл ЗВО та його інституційного кейсу з метою ефективної реалізації освітньої політики якості й безпеки життєдіяльності соціокультурних форм ЗВО для сталого розвитку і вироблення стратегій менеджменту інформаційної діяльності у парадигмі “Освіти впродовж життя”; встановлено, що методи наукового пізнання та організації освітньо-науково-пізнавальної діяльності потенційно забезпечують релевантність освітніх результатів, результатів науково-дослідницької діяльності, оскільки досягають цільового ефекту соціального призначення у забезпеченні наукового пошуку, організації професійної підготовки і розвитку майбутніх і нинішніх фахівців сфери інформаційної, бібліотечної та архівної справи, а також самоосвіти та самоменеджменту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Корець М., Титова Н. Організація інтегрованої освітньо-науково-виробничої системи цільової підготовки педагогів професійного навчання. *Міждисциплінарні дослідження складних систем*. 2021. № 19. С. 80–93.
2. Любарець В.В. Особливості професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності для індустрії гостинності. *Вища освіта України: теоретичний та наук.-метод. часопис*. 2018. № 4. С. 56–61.
3. Любарець В.В. Професійна підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності для індустрії гостинності: теоретичні обґрунтування : монографія. Суми : П.Ф “Видавництво “Університетська книга”, 2018. 382 с.
4. Силадій І.М. Глобалізація системи освіти: механізми демократичної модернізації : монографія. Ужгород : РІК-У, 2020. 376 с.
5. Силадій І.М. Демократизація як відповідь освіти на виклики глобалізованого світу. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2021. Вип. 14 (Ч. 2). С. 35–44.
6. Титова Н.М. Теоретико-методичні основи психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання : монографія. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 351 с.
7. Толочко С.В. Концепція та методика формування науково-методичної компетентності викладачів у системі післядипломної педагогічної освіти : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. 376 с.
8. Толочко С.В. Науково-методична компетентність викладача-наставника як провідний інструмент взаємодії, ефективності і спадкоємності педагогічних традицій. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 36. С. 222–228.
9. Ridei N., Tytova N., Humeniuk T., Ishchenko S., Sheremetieva S. The main ways to solve the problems of document

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ: НАПРЯМКИ ТА ЗАВДАННЯ

management in higher education (the Ukrainian case). *Amazonia Investiga*. 2023. № 12 (61). pp. 212–223.

REFERENCES

1. Korets, M. & Tytova, N. (2021). Orhanizatsiia intehrovanoi osvithno-naukovo-vyrobnychoi systemy tsilovoi pidhotovky pedahohiv profesiinoho navchannia [Organization of an integrated educational-scientific-production system of targeted training of teachers of vocational training]. *Interdisciplinary studies of complex systems*. No. 19. pp. 80–93. [in Ukrainian].
2. Liubarets, V.V. (2018). Osoblyvosti profesiinoy pidhotovky menezheriv sotsiokulturnoi diialnosti dlia industrii hostynnosti [Peculiarities of professional training of managers of socio-cultural activities for the hospitality industry]. *Higher education of Ukraine: theoretical and scientific method. magazine*. No. 4. pp. 56–61. [in Ukrainian].
3. Liubarets, V.V. (2018). Profesiina pidhotovka maibutnikh menezheriv sotsiokulturnoi diialnosti dlia industrii hostynnosti: teoretychni obgruntuvannia [Professional training of future managers of socio-cultural activities for the hospitality industry: theoretical justifications]. Sumy, 382 p. [in Ukrainian].
4. Suladii, I. (2021). Demokratyzatsiia yak vidpovid osvity na vyklyky hlobalizovanoho svitu [Democratization as a Response to Education to the Challenges of a Globalized World]. *Teacher professionalism: theoretical and methodical aspects*. Vol. 14 (part 2). pp. 35–44. [in Ukrainian].
5. Syladii, I.M. (2020). Hlobalizatsiia systemy osvity: mekhanizmy demokratychnoi modernizatsii [Globalization of

the education system: mechanisms of democratic modernization]. Uzhhorod, 376 p. [in Ukrainian].

6. Tytova, N.M. (2018). Teoretyko-metodychni osnovy psykholoho-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia [Theoretical and methodological foundations of psychological and pedagogical training of future teachers of vocational education]. Kyiv, 351 p. [in Ukrainian].
7. Tolochko, S.V. (2019). Kontseptsii ta metodyka formuvannia naukovy-metodychnoi kompetentnosti vykladachiv u systemi pislidiplomnoi pedahohichnoi osvity [Concept and method of formation of scientific and methodical competence of teachers in the system of postgraduate pedagogical education]. Kyiv, 376 p. [in Ukrainian].
8. Tolochko, S.V. (2021). Naukovy-metodychna kompetentnist vykladacha-nastavnyka yak providnyi instrument vzaiemodii, efektyvnosti i spadkoiemnosti pedahohichnykh tradytsii [Scientific and methodological competence of the teacher-mentor as a leading tool of interaction, efficiency and continuity of pedagogical traditions]. *Current issues of humanitarian sciences*. Vol. 36. pp. 222–228. [in Ukrainian].
9. Ridei, N., Tytova, N., Humeniuk, T., Ishchenko, S. & Sheremetieva, S. (2023). The main ways to solve the problems of document management in higher education (the Ukrainian case). *Amazonia Investiga*. No. 12 (61). pp. 212–223. [in English].

Стаття надійшла до редакції 15.11.2023

УДК 376.3+37.013

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.292240>

Наталія Матвєєва, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри початкової освіти
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ: НАПРЯМКИ ТА ЗАВДАННЯ

У статті розглянуто зміст та основні завдання психолого-педагогічного супроводу учнів з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. Основна мета полягає у розкритті напрямів психологічної допомоги та педагогічної підтримки дітям з порушеннями розвитку з боку команди фахівців супроводу у процесі навчання, виховання і розвитку в умовах закладу загальної середньої освіти. Проаналізовано особливості практичної роботи команди супроводу, виокремлено актуальні завдання, шляхи їх реалізації на сучасному етапі.

Ключові слова: супровід; психологічна допомога; педагогічна підтримка; взаємодія; командна робота; розвиток; корекція.

Рис. 1. Літ. 7.

Nataliia Matveieva, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the
Pedagogy of Primary Education Department,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF YOUNG SCHOOL STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS: DIRECTIONS AND TASKS

In the article, the author reveals the main functional and content characteristics of the team of specialists in the psychological and pedagogical support of students with special educational needs. The most urgent tasks at the current stage are singled out; the ways of their implementation in school practice are established. Attention is focused on the regulatory and legal foundations of the organization and implementation of psychological and pedagogical support for schoolchildren with special educational needs. Current problems regarding the provision of quality educational services, the creation of a favorable psychological climate, the provision of correctional and developmental services to this category of persons in the process of joint learning with peers are